

PŘEDNÁŠKY PRO ŠKOLY A VEŘEJNOST

Komunistická vězeňsko-pracovní perzekuce v Československu

Komunistický režim v Československu mezi lety 1948–1989 vybudoval rozsáhlou síť represivních zařízení určených k potlačení skutečných i domnělých odpůrců. Věznice, tábory nucených prací, internační místa pro duchovní, pomocné technické prapory či trestanecké pracovní tábory při těžbě uranové rudy tvořily základ systému, jehož cílem bylo zastrašit společnost, ekonomicky využít nucenou práci a zlomit jednotlivce.

Vedle těchto známějších perzekučních míst existovala nejpočetnější síť tzv. pracovních útvarů, později označovaných jako nápravně-pracovní tábory, kde panovaly tvrdé pracovní i životní podmínky. Přednáška přiblíží strukturu tohoto systému, jeho právní rámec i konkrétní lidské osudy těch, kteří jím prošli.

Sovětský gulag versus Československý lágr

Přednáška sleduje vývoj vězeňsko-pracovní perzekuce v ruském a českém prostoru od raného novověku až po druhou polovinu 20. století. Ukazuje, jak se z carských forem vyhnanství a katorgy vyvinul sovětský systém gulagů – masový, centralizovaný aparát nucené práce a teroru. V českém prostředí pak představuje paralelní vývoj od habsburských donucovacích pracoven přes reformy první republiky až po sovětizaci vězeňství po roce 1948.

Přednáška porovnává podobnosti i rozdíly obou systémů a zamýšlí se nad tím, jak rozdílná historická zkušenost ovlivnila míru brutality, rozsah represí i vnímání osobní svobody.

Jan Procházka

KONTAKT

- jan.prochazka@ustrcr.cz
- (+420) 605 358 852

TÉMA

- Vězeňsko-pracovní represe
ČSR 1948 - 1989

ODBORNÉ ZAMĚŘENÍ

- Pracovní útvary a osudy lidí
s nimi spjatými
- Mapování a dokumentace

Doporučené prameny a odkazy ke studiu komunistické perzekuce v ČSR a SSSR

Prezentace nabízí přehled doporučených pramenů, literatury a institucí využitelných při studiu a výuce komunistické represe v Československu a Sovětském svazu.

Systematicky mapuje filmové a dokumentární zpracování tématu, odborné publikace a tematická periodika, archivní fondy a digitální badatelské nástroje.

Jan Procházka

KONTAKT

- jan.prochazka@ustrcr.cz
- (+420) 605 358 852

TÉMA

- Vězeňsko-pracovní represe
ČSR 1948 - 1989

ODBORNÉ ZAMĚŘENÍ

- Pracovní útvary a osudy lidí
s nimi spjatými
- Mapování a dokumentace